

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Ändring av körkortslagen för landskapet Åland

1995-96

nr 12

FR nr 23

SAMMANFATTNING

Landskapsstyrelsens förslag

Landskapsstyrelsen föreslår ändringar i körkortslagen för landskapet Åland som innebär en anpassning till EG:s direktiv om körkort. Förslaget innehåller bl.a. nya och preciserade bestämmelser beträffande hälsokraven för körkort, införande av vissa nya underkategorier av körkort samt vissa preciseringar och ändringar i den behörighet att framföra fordon som olika klasser av körkort medger.

Utskottets förslag

Utskottet föreslår att landskapsstyrelsens framställning godkänns med vissa mindre ändringar av språklig eller lagteknisk natur. Åldersgränsen för körkort av klass CE och C1E föreslås sänkt till 18 år.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Allmän motivering

Lagtinget antog våren 1995 ett förslag (FR nr 5/1994-95) till ändringar av körkortslagstiftningen som innebar en anpassning till EG:s direktiv av den 29 juli 1991 om körkort (91/139/EEG). Vid behandlingen av detta ärende konstaterade lagutskottet att vissa i EG-direktivet ingående bestämmelser, bl.a. gällande hälsokrav för körkort, inte hade inarbetats i lagförslaget och att en senare komplettering av körkortslagen därför torde bli nödvändig för att EG-direktivets bestämmelser i alla avseenden skulle implementeras i åländsk lag (Lu bet.nr 12/1994-95).

Lagutskottet vidtog i mars 1996 med behandlingen av landskapsstyrelsens framställning nr 14/1995-96 med förslag till ändring av körkortslagen. Framställningen berörde huvudsakligen de hälsokrav som ställs på körkortsaspiranter och som anges i EG:s direktiv. Vid granskningen av framställningen kunde utskottet konstatera att den inte i alla nödvändiga avseenden beaktade direktivets bestämmelser. Av dessa orsaker återtog därefter landskapsstyrelsen framställningen för att möjliggöra ytterligare beredning av ärendet. Utskottet har behandlat landskapsstyrelsens nya framställning och finner att förslagen nu överensstämmer med EG-direktivet. Vad avser åldersgränsen för CE-körkort föreslår utskottet med avvikelse från tidigare beslut en sänkning till 18 år. I övrigt förordar utskottet lagförslaget med några mindre tekniska och stilistiska

ändringsförslag .

I lagtexten hänvisas på flera punkter till EG-direktivet vad beträffar de hälsokrav som ställs på körkortsaspiranterna. Direktivets krav kan således inte utläsas ur lagtexten. Fullständig kännedom om bestämmelserna kräver därför tillgång till EG-direktivet. Även om direktivet i första hand riktar sig till läkare som utfärdar läkarintyg för körkort samt till de myndigheter som förrättar examination och utfärdar körkort, kan dess innehåll även vara av intresse för körkortsaspiranter och andra grupper. Utskottet konstaterar att det utgör ett allmänt problem att många bestämmelser av detaljnatur, som regleras av EG-lagstiftningen, finns tillgängliga endast i EG:s officiella tidning som inte är lika spridd som exempelvis författningssamlingarna. Enligt utskottet finns det orsak för landskapsstyrelsen att närmare överväga hur olika EG-bestämmelser kan göras mera tillgängliga och härvid ta ställning till dels vilka bestämmelser som är av mera allmänt intresse, dels formerna för sådan publicering. Utskottet har därför fogat en hemställningskläm till betänkandet.

Detaljmotivering

28 § Lagförslaget förutsätter att den som önskar körkort av klass C först måste avlägga förarexamen för klass B. Utskottet vill därför understryka vikten av att läro- och kursplanerna för körkortsundervisningen anpassas till de nya förhållandena.

32 § Landskapsstyrelsen föreslog i framställning nr 5/1994-95 att åldersgränsen för körkort av klass CE skulle sänkas till 18 år. På förslag av lagutskottet (bet. nr 12/1994-95) beslöt emellertid lagtinget bibehålla gränsen vid 21 år. Utskottet hänvisade här till trafiksäkerhetsaspekter samt till en EG-förordning om social lagstiftning som anger att lägsta ålder för förare av godstransporter som väger över 7,5 ton är 21 år om föraren inte erhållit särskild yrkesutbildning då åldern är 18 år.

I föreliggande framställning föreslås inte någon ändring av åldersgränsen. I riket gäller samma åldersgräns som i landskapslagstiftningen. I Sverige har däremot regeringen med hänvisning till EG-direktivet föreslagit sänkning till 18 år.

Vid förnyad granskning av EG-direktivet har utskottet kommit till slutsatsen att åldersgränsen för körkort av klass CE bör sättas vid 18 år. Direktivet anger dock samtidigt att bestämmelserna i EG-förordningen nr 3820/85 om harmonisering av viss social lagstiftning om vägtransporter inte får åsidosättas. Detta innebär i praktiken att körkort av klass CE visserligen får utfärdas åt den som fyllt 18 år men att lägsta åldern för förare vid godstransporter med en vikt över 7,5 ton är 21 år om inte föraren erhållit särskild utbildning. För utbildningen finns gemenskapsregler om en lägsta utbildningsnivå.

Av nämnda skäl föreslår utskottet att åldersbestämmelsen för körkort av klass CE ändras till 18 år. I upplysande syfte föreslås ett nytt 2 mom. med ett omnämmande av bestämmelserna i EG-förordningen. Dessa utgör i och för sig redan tvingande rätt. Av lagtekniska skäl föreslås att 32 § införs i lagtexten i sin helhet.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget inbegärde den 22 april 1996 lagutskottets yttrande över framställningen.

Utskottet har vid behandlingen av framställningarna nr 14 och 23/1995-96 hört landskapsstyrelseledamoten Erik Tudeer, lagberedningssekreteraren Tomas Lundberg, trafikinspektören Ulf Lillie och bilskolläraren Kjell Jahrén.

I ärendets avgörande behandling deltog vice ordföranden Jansson, ledamöterna Sirén, Sjöblom och Söderholm samt ersättaren Sune Eriksson.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget antar det i framställningen ingående lagförslaget i följande lydelse:

L A N D S K A P S L A G om ändring av körkortslagen för landskapet Åland

I enlighet med lagtingets beslut

ändras 4 § 1 mom., 5 §, 7 §, 8 § 3 mom., 11 §, 14 § 3 mom., 15 § 1 mom. a och b punkten, 26 §, 27 § 2 mom., 28 §, 29 §, 30 § 2 och 3 mom., 31 §, 32 § (*uteslutning*), 33 § 3 mom., 36 § 4 mom., 38 § 1 mom. och 43 § 2 mom. körkortslagen den 19 december 1991 för landskapet Åland (79/91), av dessa lagrum 15 § 1 mom. a och b punkten sådana de lyder i landskapslagen den 17 juni 1993 (36/93), 4 § 1 mom., 5, 7, 26 och 32 §§ (*uteslutning*), 36 § 4 mom. och 38 § 1 mom. sådana de lyder i landskapslagen den 12 september 1995 (74/95) samt 11 § sådan den lyder i nämnda landskapslagar den 17 juni 1993 (*uteslutning*) och den 12 september 1995 (*uteslutning*), samt fogas till 4 § ett nytt 3 mom. och till lagen en ny 37a § som följer:

4 §

Behörighet att framföra fordon anges i körkortet på följande sätt:

Bokstav

Behörighet

- A motorcykel samt motorcykel med släpfordon
- A1 motorcykel med en slagvolym som inte överstiger 125 cm³ och en effekt som inte överstiger 11 kW samt till den kopplat släpfordon
- B personbil, paketbil samt övriga fordon, vilkas totalvikt är högst 3.500 kg och i vilka finns plats för högst åtta personer utom föraren samt de fordonskombinationer vilkas dragbil hör till denna klass och i vilka släpfordonets totalvikt är högst 750 kg eller hela kombinationens totalvikt är högst 3.500 kg och släpfordonets totalvikt inte överstiger dragbilens egenvikt
- B1 tre- eller fyrhjuligt fordon som är konstruerat för en hastighet som överstiger 40 km/tim eller som drivs av en förbränningsmotor med en slagvolym som överstiger 50 cm³ eller annan motor med likvärdig effekt samt vars egenvikt är högst 550 kg, i fråga om elfordon *drivbatterier inte* medräknade, samt till *fordonet* kopplat släpfordon
- C lastbil och annat fordon vars totalvikt överstiger 3.500 kg och i vilket finns plats för högst åtta personer utom föraren samt fordonskombinationer vilkas dragbil hör till denna klass om släpfordonets totalvikt är högst 750 kg samt trafiktraktor och till den kopplat släpfordon
- C1 lastbil och annat fordon vars totalvikt överstiger 3.500 kg men inte överstiger 7.500 kg och i vilket finns plats för högst åtta personer utom föraren samt fordonskombinationer vilkas dragbil hör till denna klass om släpfordonets totalvikt är högst 750 kg
- D buss och annat fordon i vilka finns plats för fler än åtta personer utom föraren samt fordonskombination

med buss som dragbil, om släpfordonets totalvikt är högst 750 kg

- D1 buss och annat fordon i vilka finns plats för fler än åtta men inte fler än 16 personer utom föraren samt fordonskombinationer vilkas dragbil hör till denna klass, om släpfordonets totalvikt är högst 750 kg
- E fordonskombination som inte hör till ovan nämnda klasser
- T traktor som inte är trafiktraktor, motorredskap, snöskoter och motordrivna anordningar jämte till dem kopplade släpfordon

(3 mom. lika som i framställningen)

5 §

(Lika som i framställningen)

7 §

Förutom den behörighet som anges i 5 § gäller följande:

- 1) fordonskombination av klass E får framföras endast av den som innehar körkort som berättigar till att framföra även dragbilen,
- 2) körkort av klass A1 eller A berättigar *till* att framföra även fordon av klass B1,
- 3) körkort av klass B berättigar till att framföra även fordon av klass A1,
- 4) körkort av klass A1, A, B1 eller B berättigar till att framföra även fordon av klass T,
- 5) körkort av klass B berättigar även till att framföra fordonskombinationer av klass BE vid färd till och från plats där examen skall avläggas samt polisman i tjänst att tillfälligt framföra fordon av klass A samt
- 6) körkort av klass C berättigar även till att provköra och tillfälligt flytta fordon av klass D och D1 utan passagerare samt fordon av klass E utan last samt berättigar även den som fullgör uppgifter inom brandväsendet och polisman i tjänst att framföra fordon av klass D, D1 eller E.

8, 11, 14, 15 och 26 §§

(Lika som i framställningen)

Utöver vad i 1 mom. sägs krävs av examinanden att han uppfyller i 26 § 2 mom. a och b *punkten* fastställda krav samt att examinanden inte har några sådana i bilaga III till direktiv 91/439/EEG nämnda sjukdomar eller handikapp som väsentligt försämrar hans förmåga att framföra fordon i klass B, *B1* eller T, eller, om han har en sjukdom eller ett handikapp som inverkar på körförmågan, att sjukdomen eller handikappet inte väsentligt försämrar hans förmåga att framföra fordon i klass B, *B1* eller T som är utrustat med automatväxel eller annan specialutrustning.

28 - 31 §§

(Lika som i framställningen)

32 §

Den som vill avlägga examen skall ha uppnått en ålder av

- a) 15 år för körkortsklass T,*
- b) 16 år för körkortsklass A1 eller B1,*
- c) 18 år för körkortsklass A i fråga om framförande av motorcykel med en effekt om 25 kW eller lägre, i fråga om framförande av motorcykel med en högre effekt än 25 kW eller vars förhållande mellan effekt och vikt överstiger 0,16 kW/kg endast under förutsättning att examinanden har minst två års erfarenhet som förare av motorcykel med körkort av klass A,*
- d) 18 år för körkortsklass B, C, C1, CE eller C1E samt*
- e) 21 år för körkortsklass A i fråga om förare som saknar den erfarenhet som anges i punkten c samt för körkortsklass D, D1, DE eller D1E.*

Bestämmelserna i d och e punkten skall inte inskränka bestämmelserna i rådets förordning (EEG) nr 3820/85 av den 20 december 1985 om harmonisering av viss social lagstiftning om vägtransporter.

33, 36, 37a, 38 och 43 §§

(Lika som i framställningen)

(Ikraftträdelsebestämmelsen lika som i framställningen)

Utskottet föreslår vidare

att Lagtinget hemställer om att landskapsstyrelsen överväger på vilket sätt och i vilken omfattning bilagor till EG-rättsakter kunde bringas till allmän kännedom i landskapet.

Mariehamn den 7 maj 1996

Vice ordförande

Christer Jansson

Sekreterare

Lars Ingmar Johansson

